

"יש הרבה מידע, אבל לא שקוף ולא מספיק יישומי" - מהן התפיסות בציבור לגבי האמינות ומתן מענה לצרכים של המידע שהופץ על ידי משרד הבריאות בזמן מגפת הקורונה*

נרית גוטמן¹, גילי שנהר², נתן סטולורו², אימי לב^{3,4}, נאוה מזרחי¹, בילי גמרי¹
 החוג לתקשורת, אוניברסיטת ת"א², החוג לניהול מצבי חירום ואסון, אוניברסיטת ת"א³, האקדמית גורדון⁴, החוג לקידום בריאות, אוניברסיטת ת"א

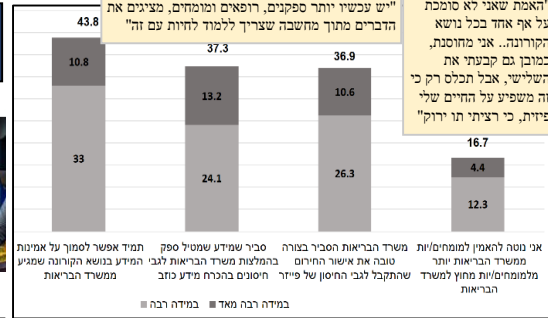
שוק הפשפשים ביפו כשהחוקר "איסוף עצמי" בלב

רקע: מדיניות הפצת מידע לציבור בזמן מגפה צריכה להתבסס על העיקרון שהמידע המופץ יתפס בציבור כאמין וכולונוטי, בכך שהוא יענה על האתגרים שהציבור צריך להתמודד עימם, כדי שהציבור יאמץ התנהגויות מניעתיות. היענות להנחיות מושפעת גם מתפיסות נורמטיביות, ולכן חשוב לדעת מהן התפיסות בציבור לגבי קיום ההנחיות על ידי אחרים/אחרות בסביבה הקרובה ובציבור הרחב.

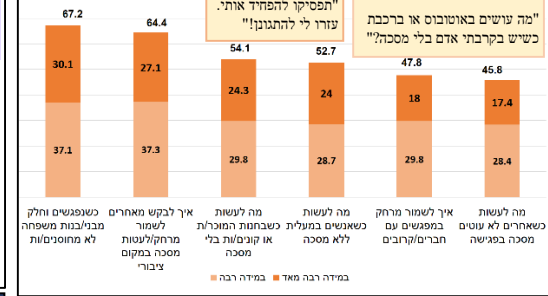
- יעדים:** ללמוד מהן העמדות והתפיסות הנורמטיביות לגבי האמינות של המידע המופץ על ידי משרד הבריאות, ההקפדה על ההנחיות האישיות ושל אחרים/ות, הרצון לקבל מידע יישומי, נורמטיבי, ומידע לגבי החיסון, תפיסת החשיבות לגבי מידע הקשור לסולידריות, הערכת השימוש באיומים והפחדה כדי להשפיע על הציבור

שיטות: סקר מקוון במדגם פאנל של חברת סקרים עם 1,002 דובר/ות עברית; כלל משתנים לגבי סטטוס חיסון וחשש מהידבקות. נערך במרץ 2021. סולם התשובות מ-1-32. ראינות חצי-מובנים (18 נשים; 14 גברים).

תפיסת אמון לגבי המידע המופץ על ידי משרד הבריאות ואמון במומחים/יות שחולקים/ות על החלטות המשרד

יש רצון להמלצות יישומיות להתמודדות עם (חוסר) התנהגות מניעתית של אחרים/ות במצבים שונים

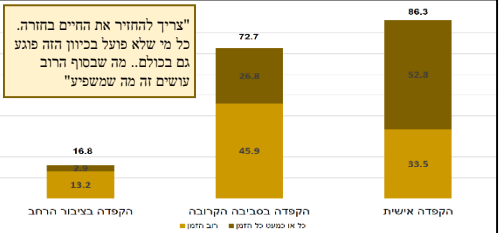

ממצאים: אמון מוגבל וביקורת על החלטיות-יתר:

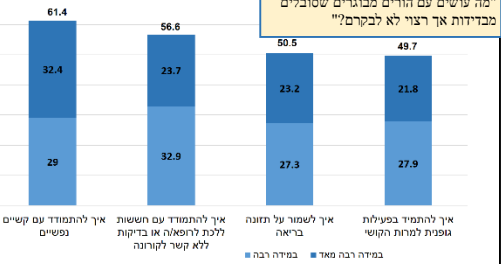
- רק פחות מ-50% חשבו שאפשר לסמוך על המידע ממשרד הבריאות "במידה רבה" או "להאמין" (במידה בינונית+"רבה" למומחים/ות הממשרד יותר מאשר למומחים/ות מחוץ למשרד.
- מעט מחצית (48.3%) הסכימו "במידה רבה/מאד" שהמידע לגבי החיסון נוסח בהחלטיות ולא התייחס לחוסר ודאות.
- יש תמיכה רבה במידע לגבי עידוד סולידריות
- יש הסכמה רחבה שחוסר מידע איך להתמודד עם קשיים בביצוע ההנחיות
- הרוב רוצים/ות עוד מידע יישומי, במיוחד:
- מה ידוע לגבי התסמינים המעודכנים של הקורונה:
- 90% "במידה בינונית-רבה" (70.9% "במידה רבה/מאד")
- איך להתמודד עם מצבים בהם חלק מהאנשים בלי מסכה (במפגשים עם משפחה, במקומות ציבוריים)
- איך להתמודד עם קשיים נפשיים (61.4% "במידה רבה/מאד")
- איך להתמודד עם חששות ללכת לרופאה/לבעיות שאינן קשורות לקורונה (56.8% "במידה רבה/מאד")
- מהן הדיכויים בחקירות אפידמיולוגיות (86.3% "במידה בינונית-רבה"; 62.8% "במידה רבה/מאד")

נמצא פער גדול מאד בהערכת הקפדה אישית לעומת בציבור הרחב: הרוב דוחו על הקפדה אישית רבה (כלמעט כל הזמן) וגם גבוהה יחסית בסביבה הקרובה, אך העריכו שרק אחוז קטן (16.8%) מקפיד בציבור הרחב. כלומר, הפצת מידע המיועד להשפיע על הציבור להתנהג באופן מניעת מוערכת כלא אפקטיבית.

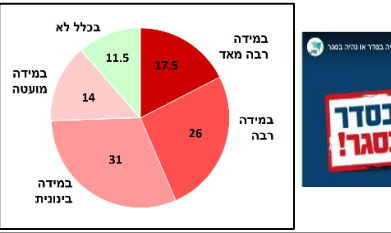
הערכה גבוהה של מידת "הקפדה רבה" על ההנחיות ברמה האישית לעומת בציבור הרחב

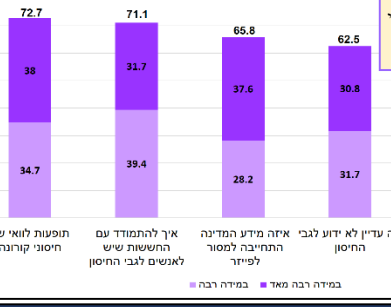
יש רצון למידע נוסף לגבי התמודדות עם קשיים עקב הקורונה ("במידה רבה"/"רבה מאד")

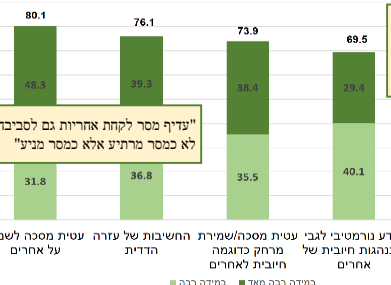
הערכת השימוש באיומים בפרסומות על מנת להפחיד את הציבור להישמע להנחיות

יש רצון למידע לגבי החיסון, תופעות לוואי, מה לא ידוע ואיך להתמודד עם חששות לגבי החיסון

הערכת חשיבות "במידה רבה" של הפצת מידע בנושאים הקשורים לסולידריות ושל מידע נורמטיבי

תובנות והמלצות לגבי הפצת מידע בזמן מגפה:

- כדי לזכות באמון הציבור במידע המופץ על ידי משרד הבריאות חשוב שתהיה ישירות לגבי החלטות שנוגעות לבריאות הציבור
- כשיש אי ודאות חשוב להימנע מהפצת מידע המאופיין בנחרצות-יתר, בייחוד כשמדובר בחיסונים, ולהתייחס לחששות בציבור
- יש בציבור רצון רב למידע יישומי כיצד להתמודד עם אתגרים במגוון סיטואציות ביום-יום ולכן חשוב ללמוד מהם הצרכים בקבוצות שונות חשוב לספק מידע איך להתמודד עם קשיים נפשיים וחברתיים חשוב להגיש התנהגויות חיוביות נורמטיביות ולהימנע מלהגיש אי-היענות או איומים, זאת כדי למנוע הערכה שלילית ותחושת אי-אמון בציבור וביעילות של המידע של התנהגות מניעתית

בואו תראו כמה אנחנו מוצלחים: על מה שפכה הממשלה 136 מיליון שקל בקורונה?
 משרד התקשורת והעסקים עיקר בשוקן בעזרת עשרות אלפי שקלים הוצעו על מיליונים בתודעתם של בודדים וילדים ותינוקות וילדים בוגרים בנותן כל הנישה המשתנה בלבנות עשרות אלפים מיליון שקל על 130 קטגוריות במוצרי הקורונה

* הפוסטר מציג ממצאים המשקפים עמדות ודעות בהתאם למועד הסקר (מרץ 2021; סוף ה"גל השלישי"). הפוסטר כולל רק חלק ממצאי המחקר, שמכיל ממצאים לגבי חשיפה למידע כוזב, ממצאים לגבי תכנים ספציפיים, התאמה תרבותית, ניתוח תוכן איומני וכמותני, וריאנות עם גורמים מקצועיים ממערכת הבריאות ומרשויות מקומיות.

"הרגישתי הרבה שהממשלה והתדירים השונים חטאו ביצירת לחץ והחזרה לא נורמליים. אני מבינה שזה במקום ובסוף כדי לזרז את הציבור ולהשתלט על המגיפה הזו, אבל היה איוה שהוא היפך נורא מפורד, שילי באופן אישי יצר רתיעה מאוד גדולה. אנשים שהחלימו לצורך העניין ממש הרגישו מצוריים, זו הייתה סוג של בושח"